

HET VIJFDE GEBOD

ERGENS OP EEN ZOLDER VOND IK EEN oud schrijfboek, vol met vlekken. Van wie het was, weet ik niet. Hoe het op den zolder kwam evenmin. Het lag er zeker al lang. Letters van ouden vorm uit een vorige schrijfperiode. Er lag nog veel meer oud papier op dien schoolzolder. Mijn voorganger hield van bewaren. Waarvoor?

Toen ik het schrift opendeed dacht ik: Wat een inspanning en vlijt zit daar nu in dat oude schrift. Onze oude schoolmeesters van voor honderd jaar, en zoo oud moest dat schrift wel zijn bijna, deden erg veel aan schoonschrijven, meer dan wij. En hoe lang is wel over dit werk gedaan? Hoeveel maal hebben kinderoogen er op gekeken? Hoeveel uren heeft de jongen in de school gezeten om deze letters te calligrafeeren, terwijl buiten de zon scheen, of de heerlijke sneeuw lag? Zoo'n schrijfboek is ernstig en streng. Het kan woelwaters doen stilzitten en bant onrust.

Op een blad zij stond bovenaan, wel wat stijf maar toch keurig geschreven, het vijfde gebod. Maar een woedende kras was er gehaald door de woorden: „Eer uw vader en uw moeder.“ Als een dolk ging die kras door de woorden. En als een dolk in mijn ziel.

Waarom had de jongen deze woorden zoo woedend doorgestreept? Heeft de ruwheid van een vader er aanleiding toe gegeven? Of de lichtzinnigheid van een moeder? Waarom die woedende streep door het ook voor kinderen zoo begrijpelijke en natuurlijke gebod?

Wat spreekt en spookt en kookt daar wel onder die smerige, zwarte streep, die als een modderbeek door dat schoone gebod loopt? Wat leeft er in deze lijn? Dronkenschap? Slagen? Gewelddadigheid? Leugen? Een paar droppels bloed uit een klagend jongenshart? Ligt er in deze streep, die het gebod der Schrift doorscheurt, gift, dat in den beker van een blijde jeugd viel? Misschien — misschien. — Ik weet het niet. Maar de bladen, die achter dit doorgestreepte schrijfwerk volgen, zijn alle slordig, onverschillig, zonder zorg en zonder liefde geschreven.

„Eer uw vader en uw moeder!“ Het is alsof de letters buigen en waggelen en sidderen onder den boosaardigen invloed van de woedende streep. D.

DRIE JONGE SCHRIJFSTERS

MARY POS; NEL VAN DER VLIS; PHÉ WIJNBEEK II

DETWEDE VROUWELIJKE DEBUTANTE: Nel van der Vlis, gaf onlangs haar: „Fré's Meisjesjaren.“

Wat allereerst opvalt is, dat deze jonge auteur zich niet, om te beginnen, gewaagd heeft om een boek te schrijven voor volwassen menschen.

Van haar verscheen eerder een gevoelige en zuivere schets: „Een Droeve Tocht,“ in „Opwaartsche Wegen.“ Het komt mij voor, dat de keuze: een boek voor jonge meisjes, een zeer gelukkige is geweest. Immers zijn wij zeer waarschijnlijk bewaard gebleven voor een dergelijk geval als van Mary Pos: het zich vertillen aan te zwaar werk.

Nel van der Vlis lijdt aan uitvoerigheid; voor een jonge-meisjesboek een nog te overkomen euvel.

Zooals zij nu haar verhaal bij hoofdstukken weegt, zal zij haar verhaal in de toekomst moeten wegen bij woorden.

Toch kan ik haar gelukwenschen met dit krangig debuut. Zij „zit“ nog een beetje met het aandurven van moeilijke gevallen. Zoo is die oom, bij wien Fré in huis is als aangenomen kind, een onmogelijk mensch. Een ras„boeken“ figuur. Als-ie trouwt wordt het beter. (Gelukkig!) Maar wat goed is in dit leuke, frissche boek: de sfeer. Zij beschrijft het wel en wee van 't kweek-school-leven op een alleraardigste manier.

Ze kan ook leuk typeeren. Ik denk aan Piet Aalders. Zooals ik schreef: de sfeer is zuiver, zelfs gevrijwaard van „beschaafd parfum“.

De rijpere jeugd, die dit boek in handen krijgt, zal er het eigen leven in herkennen.

Neem b.v. de verhouding tusschen de jongens en meisjes — tusschen Fré en Edo. Dat wekt in jonge lezers een sfeer van goedheid, van edelen drang, om óók zoo te leven. Toch zijn ze geen brave Hendrikken, deze jongens en meisjes. Zij allen hebben hun zonden, hun gebreken. Maar telkens onder het lezen voelt ge iets als gemeenschap met deze jongelui, met de schrijfster, die zoo open en eenvoudig vertelt — die ook over geestelijke dingen sober-ingehouden schrijft.

Ingehouden, d. w. z. zij wacht zich voor words, words, words. Deze schuchterheid in het geestelijke leven is mij sympathieker dan de gemakkelijker, waarmede anderen de „principe's“ uitbuiten ten koste van het „verhaal“.

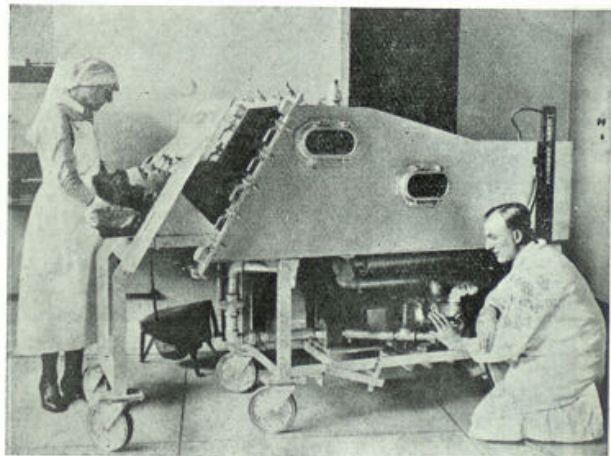
Toch kan het nog wel een poos duren, eer Nel van der Vlis iets voor de *Chr. literatuur* zal gaan beteekenen. Zij zal niet minder dan Mary Pos moeten vereenvoudigen. Doch ik geef haar een groote kans. Reeds nu weet zij een heel zuivere sfeer te scheppen. Ook heeft zij veel gevoel voor gezonden humor. Het zou mij niet verwonderen, als zij in dit genre nog meer gaf. Het lijkt mij voor dit talent de natuurlijke aanloop tot grooter werk. Ze komt er wel. Maar wie veel wil geven, moet ook veel ontvangen. Dus kalm aan!

P. J. RISSBEUW

GOED NADENKEN EN OPLOSSEN

Het spreekwoord luidt:

Wie tusschenbeiden wat ondervindt, leert bovenmate.

Geforceerde ademhalingsbewegingen als een middel, wanneer het leven bijna aan een lichaam ontvloten is.

Bovenstaande foto brengt de „Drinker machine“ in beeld, een Amerikaansche uitvinding, onlangs in een Engelsch ziekenhuis beproefd. De huisarts van het ziekenhuis getuigde na de proef: „Het is het eenige apparaat, bij mij bekend, dat een patiënt doet in- en uitademen zonder eenigen invloed van den patiënt zelf.“

107